

Milada Rigasová

Muzeum venkova v obci Niedersulz

Květinové předzahrádky prostých sedláků Weinviertlu a přilehlé jižní Moravy se podařilo zrekonstruovat v Muzeu venkova (Museumsdorf) v obci Niedersulz, ležící asi 30 km jižně od Mikulova. Toto největší muzeum v přírodě (skanzen) Spolkové země Dolní Rakousy bylo založeno před dvaceti lety jako výsledek snahy odborníků a nadšenců za podpory státu zachytit pro další generace tradiční způsob života ve vesnici Weinviertlu a přilehlé jižní Moravy v době před nástupem industrializace. V současnosti má toto muzeum sedmdesát pět objektů typických pro většinu zdejších obcí – kostely, kapličky, selské dvory, malé domečky, typické domy ve tvaru „L“ s pozdně renesančními a barokními podloubími podél dvorních traktů, stáje, stodoly, mlýn, dům starosty, školu, faru, sklepní uličku, domy s lisovnicemi v přízemí a sýpkami v poschodí, hasičskou věž, rozmanité formy holubníků aj.

Autentickou atmosféru dodává starobylé vesnici také „živé“ selské stavení, jež hospodář po celý rok tradičním způsobem, lidový hostinec nabízející staré lidové pokrmy a především obrovský všude přítomný zelený prostor uvnitř i vně vesnice, který je současně ovocnou, zelenářskou a květinovou zahradou, obilným polem i lesem za humny. Obdivuhodně citlivě zrekonstruovaný celek různých forem zemědělsky užívaných zahrad uprostřed přírody, koncipovaný jako „příroda ve vesnici a kolem vesnice“, nabízí prostor pro znovuzrození mnoha ojedinělých nebo ohrožených druhů hospodářských zvířat i téměř zapomenutých druhů a odrůd ovoce, zeleniny i okrasných květin venkova. Na vysokých nebo polovysokých kmenech rostou stovky starých a lokálních sort ovoce zdejší teplé vinařské oblasti – broskve, meruňky, mandle, třešně, švestky, ryngle, špendlíky, hrušky, vinná réva. Jsou vysazeny přímo mezi historická stavení – před domy, za ně i do vnitřních dvorů, na

Muzeum venkova v Niedersulz – zahrádka před novokřtěneckým domem (foto Milada Rigasová, Regionální muzeum v Mikulově)

náves i podél cest. Šťastným záměrem se ukázalo být také obvyklé umístění zelinářské zahrady za dům, obilného políčka za humna a rozmanitých forem květinových zahrádek ke kostelům, před faru, na břeh vesnického rybníčku, na hřbitov, do klášterní zahrádky a zejména před dveře a pod okna vesnických domků.

Kompozice ovocného sadu ve spojení s květinovými předzahrádkami vytváří na pozadí selských stavení originální obrazy jednotlivých ročních období venkova. Právě tento do poslední kapky naplněný záměr vnesl do celého areálu další dimenzi, pro kterou se vžil pojem *genius loci* – duch místa. Zvláště pro obyvatele Mikulovska přináší muzeum v Niedersulzu jedinečnou možnost pobýt v autentickém venkovském prostředí našich předků, vnímat všemi smysly prostou krásu lidové kultury zahrad, budov a nejrůznějších předmětů denní potřeby. V mnoha ohledech předkládá toto vesnické muzeum také historickou rekonstrukci obvodové části historického jádra Mikulova, v níž žili, pracovali a uctívali své tradice naši předci – prostí řemeslníci a sedláci.